

НУРИДИН ИСМОИЛОВ

ИБЛИС САЛТАНАТИ

Саргузашт-детектив роман

Биринчи китоб

(Иккинчи нашри)

ТОШКЕНТ «VEKTOR-PRESS» 2009

84(5У)6

И 81

Исмоилов, Нуриддин.

Иблис салтанати: Саргузашт-детектив роман: [III қисм-ли] / Нуриддин Исмоилов. — Т.: VEKTOR-PRESS, 2009. Китоб 1. — 304 б.

ББК 84(5У)6

№ 32-2007 Алишер Навоий
номидаги Ўзбекистон Миллий
кутубхонаси

ISBN 978-9943-343-49-8

© «VEKTOR-PRESS» нашриёти, 2009.

Ниҳоят Икромнинг ҳам омади кулиб, қиморда қўли келди. Анчадан бери бундай бўлмаган, ҳар сафар ютқазарди. Бунисида ютди! Ютгандаям унча-мунча эмас, бир йўла қирқ минг! (Ҳозирги қирқ миллион!) Айтишга осон буни. Лекин бир ерга йиғса, нақ каттароқ сандиқдан иккитаси тўлади.

Қиморбозлар саккиз нафар эди. Кутилмаганда Икромнинг қўлига учта туз келди. Аввал ишонмади. Қайта-қайта тикилди: ростдан тузми? Адашиши мумкинмас, ҳақиқатан ҳам уч туз. Ичига қувонч кирди-ю, лекин буни ташига чиқармади. Худди оддий қарталар келгандай, ҳатто омади чопмагандай юзини қайғули қиёфада буриштирди. Бу маҳал рўпарасидаги саккизта дўкон, учта ошхона, битта тўйхонанинг эгаси бўлган Қосим қиморбозда учта етти турарди. Унинг ҳам юраги қувончдан энтикиб кетаётган, кўз ўнгида бир уюм пул гавдалана бошлаганди. Ўйинчиларнинг тўрттаси қартасини отиб юборишди. Бу уларга тузукроқ бирон нима келмаганидан дарак берарди. Яна икки кишида эса ўттизлик бор экан. Уларнинг-да қувончлари чексиз эди. Ўйин бошланди, ўртага аввал фақат юз сўмликлар, кейинроқ эса худди шундай купюралар учталаб, бешталаб ва ниҳоят юзталаб шерикларини етаклаб кела бошлади. Аста-секин бунга ҳам қаноат ҳосил қилмай, даста-даста пул ўртага ташланди. Ҳеч кимнинг чув тушгиси келмасди. Ҳамма ўртадаги пулни олсам, ютсам, дейди. Тортишувлар тўхтамай демас, Икромнинг эса олиб келган пуллари тугай деб қолганди. Мабодо пули етмай қолса, учта тузни кучоқлаб қолиб кетаверади. Бошқалар ундан кучсиз бўлса-да, тоғ мисол уйилган пулга эга чиқади. Ниҳоят “ўтиш” навбати мингга етди. Икромда эса мутлақо пул қолмади. У қўлидаги уч тузга гўзал бир жононни томоша қилгандай меҳр билан қараб қўйди-да, ҳовлида турган оппоқ “Жигули”сининг калитини пул уюми ёнига ташлади. Унинг ҳам

ярим пули сарфлангач, рақиб сифатида Қосим қиморбоз билан Икром қолди.

— Икки минг, — дея Қосим қиморбоз ҳам сўнги пуллари ни ўртага ташлади.

— «Жигули»дан яна икки минг кетди, — деди Икром ҳам бўш келгиси келмай.

— Агар ёнимда яна озгина пулим бўлганида, шу мошинангни бус-бутунлигича олиб кўярдим. Майли, қолган пули ни бериб, олиб кетавераман, очдик, — деган Қосим қиморбоз ишонч билан қўлидаги учта еттиликни пулларнинг устига отиб юборди.

— Ака, — деди Икром ёлғондакам хўрсиниб, — шу мошинани кейинги сафар олиб кетарсиз.

Шундай деб, Икром қўлидаги тузларни битта-битта шеригининг еттиликлари устига ташлай бошлади. Ҳамманинг кўзи олайиб кетди. Айниқса, Қосим қиморбознинг пешонасига совуқ тер тепчиди. У қўли билан гилам устини пайпаслай бошлади. Уйини қиморчиларга бериб қўйиб, ўзи фақат чўтал йиғиш билан қаноатланадиган бир оёғи чўлоқ Ўлакса лақабли Мамарасул дарров унинг ниятини илғаб, оқсоқланганча орқа томонидан борди-да, Қосим бойваччанинг ёнгинасида турган сигаретдан биттасини тутатиб, қўлига тутқазди. Сўнг тоқчадаги ароқдан пиёлага тўлдириб уни ҳам ўйинни бой бериб ўзига келолмай довдираб ўтирган Қосимга берди.

— Ҳалол! — деди бир дақиқалик сукутни бузиб малласоч Ринат ўғри, уни таниш-билишлари Читтак деб аташарди. Чунки Ринат бир сўзли одамлар тоифасига яқин ҳам йўламас эди. Худди читтакдай у шохдан-бу шохга кўниб юарди.

Дарров бошқалар ҳам унинг гапини маъқуллашди. Биргина Қосим қиморбоз норози эди. Унингча қандайдир ноҳақлик бўлгандай эди.

Икром Ўлаксага иккита қоп олиб келишни буюрди-да, секин-аста пулларни олдиға тортиб, тахлай бошлади.

— Ютиб қочиш ҳалолликка кирмайди! — деди Қосим қиморбоз ичига ароқ кирганидан кейин бироз дадиллашиб.

— Нақдиға ўйнайман, — деди Икром ҳам бўш келмай,

— агар ҳозирнинг ўзида пул тиксангиз, гап бўлиши мумкин эмас!

— Ўлакса магазинимга бориб келади.

— Кейинги сафар Ўлаксага олдинроқ тайинлаб қўясиз, бой ака, — дея Икром Қосим қиморбозга бир қараб қўйгач, дасталанган пулларни қопга битта-битта сола бошлади.

Худди шу маҳал Қосим ёнида ўтирган тақирбош, қош-киприксиз, бағбақалари осилиб кетган Толмасга қаради-да, кўз қисди. Унинг қилиғини Икромдан бошқа ҳамма кўрди. Даҳшатли воқеа содир бўлишини сезган қиморбозлардан баъзиларининг ранги оқарди. Даврага шундай жимлик чўкдики, чивин учса билинар эди. Толмас ёнидан банди кичкина, тиғи узун пичоқ чиқариб, энди ўрнидан турмоққа шайланган маҳал жимжитликдан шубҳаланиб қолган Икром бошини кўтариб даврадошларига бирма-бир қараб чиқди. Бу пайт Толмас пичоқни қинига солишга улгурган эди.

— Сизларга битта янгиликни айтиб қўйиш эсимдан чиқай дебди, — деди Икром ўзини ҳеч нарсани сезмаганга олиб. — Окахон наҳорга ош бераётгандилар, бу ерга келишимдан олдин шуни менга тайинловди. Айниқса, Қосим акангга қаттиқ тайинла, унинг хотираси сал чатоқроқ, деганди. Соат ҳозир уч бўлибди, яна уч соатдан кейин ошда ҳаммамиз бирга ўтиришимиз керак.

Икром “окахон” деб ўн йилдан буён барча жиноий тўдаларга бош бўлиб келаётган Шер лақабли Амирбекни назарда тутганди. Унинг номи тилга олиниши билан барча бирдай сергакланди. Зеро, Икромнинг Шер билан алоқаси борлигидан қиморбозлар яхшигина хабардор эдилар.

— Окахон, — деди Қосим аламини зўрға ичига ютиб, — қиморни кўпам хуш кўравермасди-ку, қандай қилиб сенинг бу ерга келишингга рухсат берди?

— Ока, — Икром ҳаммани лол қилганидан қувонгандай илжайди, — билишингиз шарт бўлмаган нарсаларга бунчалик интильмасангиз. Раз, келдимми, у ёғини суриштирманг. Шундайми? — у нигоҳини тақирбошга қаратди.

Бу пайтда Толмас кўркүвдан бўзариб кетганди. Ичида бир нима «чирт» этиб узилгандай бўлди. Агар ҳозир пичоқ чиқарганини Икром кўрган бўлса-ю, бу ҳақда хожасига айтса, тамом, у тонгни қайтиб кўрмайди. Шу боисдан ҳам

гарчи ўзига мутлақо ярашмаса-да, қийпаланглаб хушомад қилишга тушди:

— Оканинг маъракасидан беҳабар қолибмиз-да. Билганимизда ўйин-пўйинга келмай, ўзимиз бел бўлиб турган бўлардик. Афсус, шундай савобли ишдан куруқ қолибмиз.

Қосим унинг гапларидан ғижинди. Ичида тақирбошни сўкди. Бироқ буни ташига чиқармай, ўзига яқин ёрдамчи бўлган Толмаснинг гапини маъқуллай бошлади:

— Оғайнилар, ҳалиям кеч эмас. Адресни олиб, ҳаммамиз бир бўлиб ўтайлик. Агар у ерда окахон ҳаммадан аввал бизни кўрсалар, хурсанд бўладилар.

Икром ичида кулди. “Осмондан келасанлар-у, баринг куёнюраксан. Бир калима гапимга ўтириб қўяй дединглар. Ҳайф сенларга! Сенлар билан қимор ўйнашгаям одам ҳазар қилади”.

— Оғайни, — деди Ринат Икромнинг елкасига қўлини қўяр экан, — адресни айт. Биз бориб тураверайлик.

— Яхши, — деб Икром шаҳар марказидаги машҳур рестораннинг номини айтди.

Унинг гапини эшитганларидан кейин дастурхонга фотиҳа қилишни ҳам унутган қиморбозлар тапир-тупур ўрниларидан туришди.

Улар уйдан чиқиб кетганларидан кейин Мамарасул чўлоқ Икромга пулларни қоплашда ёрдамлашиб юборди. Кейин улар юкни машинага ортишди.

— Тез дарвозангни оч! — дея қичқирди Икром Ўлаксахўрга.

— Ҳозир, ҳозир, — дея Мамарасул оқсоқланиб дарвоза томон кета бошлади. Унинг юриши жудаям секиндей туйилиб кетди. Шу боисдан Икромнинг ўзи чаққон машинадан тушиб, югурганча Ўлаксахўрдан олдин дарвозанинг ёнига етиб бориб, бир табақасини тепиб очди. Иккинчисига Ўлаксахўр етиб келди.

— Манавини ол, — деб Икром бир сиқим пулни уй эгасига тутди. Сўнг машинасига ўтириб, шайтон ин қурган уйдан чиқиб кетди.

У ниҳоятда ҳаяжонда эди. Чунки даврадошларига Шернинг ош бераётганлигини айтиб, уларни алдаганди. Айни пайтда қиморбозларнинг чангалидан соғ-омон қутулишнинг ёлғиз йўли ҳам шу эди. Айбининг кечирилмаслигини

Икром яхши биларди. Қиморбозларни найранглари билан ноғорасига ўйнатиб кетишига унинг кўзи етар эди. Бироқ Шер ўзининг номини сотгани учун калласини олиши аниқ. Унинг чангалидан ҳеч қаяққа қочиб қутулиб бўлмайди. Шу боисдан у ўйлаб-ўйлаб охири тўғри Шернинг уйига боришга қарор қилди ва машинасини шаҳарнинг чекка қисмидаги маҳалла томон буриб, тезликни оширди.

— Бемаҳалда пишириб қўйибдимми? — Шернинг дарвозасини кўриқлаётганлар Икромни дағал сўзлар билан кутиб олишди.

— Окахонга зарур гапим бор эди, — деди ранги оқариб кетган Икром.

— Эрталаб кел.

— Ҳозир айтмасам кеч бўлади!

— Бизга айтиб кетавер. Хўжайин уйғонганидан кейин ўзимиз айтиб қўямиз.

— Айтдим-ку, кеч бўлади деб!

— Унда кутиб тур, — деб икки йигитдан бири ичкарига кириб кетди.

Шу кетганча талай муддат унинг қораси кўринмади. Бунга сайин Икромнинг диққати ошар, кетма-кет сигарет тутатар эди. Ниҳоят қоровул йигит чиқиб келди-да:

— Орқамдан юр, — деб буюрди.

Икром остона ҳатлаб, Шернинг ҳовлисига кирар экан, қўрқувдан оёғи қалтираб кетди. “Эй, худо, — дея илтижо қиларди у тинмай, — ўзинг мадад бергайсан...”

Бу пайтда Шер зиналарни бир-бир босиб ҳовлига тушиб келарди. У йигитининг ортидан қунишибгина келаётган Икромни кўрганидан кейин бир гижиниб қўйди-да, тўхтаб:

— Нимага келдинг? — дея менсимайгина сўради.

— Хўжайин, — қалтирабгина сўзланди қадамни тезлатган Икром, — мен... номингизни сотиб қўйдим...

— Ним-ма?! — кутилмаган бу гапдан қаҳри келиб бақириб юборди Шер.

— Бир қошиқ қонимдан кечинг!.. Қиморхонада сизнинг номингизни сотиб, жонимни сақлаб қолдим. Мени ўлдирмоқчи бўлишди. Кўп пул ютгандим. Мени ўлдириб, пулларни тортиб олишмоқчи бўлишди. Кейин... сизнинг номингизни сотишдан бошқа чорам қолмади.

— Сен эшшак шуни айтиш учун мени уйқудан уйғотдингми? — туйқусдан кулиб юборди Шер.

— Хўжайин, мен сизни наҳорга ош бераяпти, дедим, — хожасининг қиёфаси ўзгарганидан бироз дадилланиб давом этди Икром.

— Қанақа ош, итдан тарқаган! — қаршисида турган айбдорнинг ҳаддидан ошгани жаҳлини чиқарди Шернинг.

— Шунчаки, наҳорги ош, дедим. Биронтаси қанақанги наҳорги ош, деб сўрамади...

— Энди гапир, иблиснинг боласи, безовта қилганинг, қаердаги қаланғи-қасанғи итдан тарқаганлар орасида исми мни хор қилганинг учун нима қилай сени?!

— Устоз, — деди дадил гапиришга уринган Икром, — багаж пулга тўлди. Шунча пулни сизнинг номингизсиз олиб чиқиб кетолмасдим.

— Мошинанинг багажи тўлди? Йўғ-э! Қани мошина?

— Ташқарида турибди.

Шер буйруқ кутиб хожасига термилиб турган йигитига қаради-да, “им” қоқди. Йигит Икромдан калитни олиб, тез-тез юрганча дарвоза томон кетди. “Ҳаммасини тортиб олиб қўйса-я”, дея хаёлидан ўтказган Икром ичидан зил кетди.

Қоплардаги пулни кўрган Шернинг юраги ҳаприқиб кетди, лекин бунни сиртига чиқармай Икромга юзланиб:

— Манинг исми мни ишлатиш қанча туришини биласанми? — деб сўради.

— Ўзингиздан қолар гап йўқ, — деб минғиллади бироз ўзини босиб олган йигит.

— Элликка эллик!

— Сиз нима десангиз шу, — деди Икром, гарчи Шернинг нафси ҳакалак отиб кетганидан алами келган эса-да. Ўзгача дея олмасди ҳам. Мабодо, оғзидан: “Ока, анчамунча тер тўкканмиз”, қабилидаги гап чиқиб кетса, икки қўлини бурнига тиқиб қолаверади. Калласини ҳам қўшқўллаб Шернинг қўлига топшириши ҳеч гап эмас.

— Ақли бола экансан, — деди Шер ва йигитига: — Битта қопни тушириб олинглар, — деб кўрсатма берди.

— Хўжайин, тонг отиши билан улар мени қидиришади.

— Кимлар бориди? — деди Шер бошини қашлаб қўйиб.

Айни шу саволни кутиб турган Икром қаерда қимор

ўйнаганини, кимлар иштирок этганини бирма-бир айтиб берди. Гапининг сўнгида: “Толмаснинг ханжар чиқарганини аниқ ўзим кўрдим”, деб қўшиб қўйди.

— Қосим! — деди Шер кўзи чарақлаб. — Аввал ҳам йигитлар билан гапи қочган. Кечирим сўраб келганди, индамагандим. Тагин бўйни йўғонлашиб қолибди-да. Бундан ташқари, икки ойдан бери солиқ тўламайди... Пулни асосан шу ютқаздими?

— Кўлига учта етти келган экан.

— Сенда бўлса уч туз. Майнавозчилик қилмаганмидинг?

— Хўжайин, мен тоза ўйнайман. Фарлик қилсам, тешиб чиқади.

— Ўзингни оппоқ қилиб кўрсатаверма! Қандайлигингни яхши биламан... Толмаси ким бўлди, танимас эканман?

— Тақирбош.

— Ҳа-а, — деди Шер нимадир эсига тушгандай. Сўнг сал нарида турган, ҳар елкасига битта одам сиғадиган, бўйи икки метр келадиган, қўллари йўғон Холматга тўртта одам олиб Икром айтган ресторанга тезда етиб боришни тайинлади. Савол назари билан ўзига термилиб турган Икромга эса:

— Уйинга бориб дамингни олавер, пешинда олдимга келасан, — деди.

— Хўп бўлади, — дея Икром машинаси томон юрди.

Холмат йигитлари билан рестораннинг олдида борганида у ерда ҳеч ким йўқ эди. Қосим шериклари билан аллақачон бу ерга келган, қоровулдан соат нечада ош бошланишини сўраган-у, ҳаммаси ёлғонлигини англаган. Аламига чидолмаган Қосим овозининг бориचा сўқиниб, газабига чидолмай қоровулни тепкилаганча машинага ўтирган ва ошналарини эргаштириб Икромнинг уйига кетган эди.

Қоровул Холматни кўрганидан кейин орқасига тисарилди. Лаблари пирпиради.

— Яқинлашманглар, — деди қўрқувдан дағ-дағ титраб.

— Менга тегинсанглар милицияга телефон қиламан!

— Амаки, — деди ҳайрон бўлган Холмат дўрилдоқ овозда, — сизга ҳеч ким тегинмайди. Бир нарса...

— Боягиларам шундай дейишганди. Бир нарса сўрамоқчи бўлишди-ю, кейин мени тепкилашди. Мен бечорада

нима айб. Оддий қоровул бўлсам, бировга зиёним тегмаса, — деди қоровул йиғламоқдан бери бўлиб.

— Ким?! — деди Холмат қошларини чимириб.

— Кимлигини билмадим-да! Бўлмаса директирга айтардим. Ўзи суробини тўғрилаб қўярди.

— Қаерга кетишди улар?

— Роса сўкишиб, мени тепкилаганларидан кейин мошинага ўтириб даф бўлишди.

— Майли, амаки, хафа бўлманг, улар билан ўзимиз гаплашамиз, — деб Холмат ортига қайтди.

У Шернинг уйига келганида хожаси аллақачон уйкуга кетганди. Агар буюрилган иш ўта муҳим бўлганида ва тезликда жавоб талаб қилинганида Шер ухламасди. Ҳовлида кутиб турарди. Ётоққа кирибдими, уни безовта қилишнинг ҳожати йўқ. Буни яхши билган Холмат йигитларига дам олаверишларини айтиб, ўзи болохонага чиқди.

Икром уйига бормади. У Қосимнинг эрта қайтишини ва уйининг олдида кутишини яхши биларди. Ўзининг одамларини йиғиб димоғдор қиморбознинг адабини бериб қўйиш қўлидан келарди. Аммо бундай қилгиси келмади. Қолаверса, бундан бу ёғига устозидан маслаҳат сўраши шарт эди. Шундоғам анча-мунча ишни унга билдирмай тугатиб ташлади. Энди сўрамаса бўлмайди. Вазият ўзгарди, нозиклашди. Шундай кезде унинг маслаҳати сув билан ҳаводай зарур.

Икромнинг устозини Қора дев деб аташарди. Албатта, бундан ўттиз йилча муқаддам бу таъриф тилга олинарди. Ҳозир эса Эгамқул бобога айланган эди у. Умуман, Қора девнинг ҳали-ҳануз тирик эканлиги ҳақида Икромдан бошқа бирорта ҳам жинойий олам вакилининг хабари йўқ эди. Сабаби...

Қора дев, авторитет эди. Унча-мунча жинойий тўдалар у билан ҳисоблашишга мажбур эдилар. Фақат девнинг ўзи атрофига одам тўпламаганди. Ёлғиз эди. Кўпчиликни ёқтирмасди. Тўда бошлиқлари уйига бирорта зарурат юзасидан танҳо келишарди. Чунки йигитлари билан келган одамни Қора девнинг жини суймаслигини улар яхши билишарди. Айни чоғда ўзлари ҳам бу “ёлғиз бўри”нинг баъзи қилиқларини ёқтираверишмасди. Шундай кезлар бўлардики, тилка-пора қилиб ташласа камдай, бироқ қўрқишарди. Аммо

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/oz/asar/162> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/162> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную
версию можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/162>